

3. Новосадова А.(2024). Жанрово-стильова парадигма як музикознавчо-педагогічна проблема. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти*, 31, 3-8.
4. Шип, С. (1998). *Музична форма від звуку до стилю: навчальний посібник*. Київ: Заповіт.

<https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-3.67>

Софія Слободянюк
м. Вінниця, Україна
sslobod02@gmail.com

Науковий керівник: Анна Новосадова

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ В ХХІ СТОЛІТТІ

Анотація. У статті розглянуто особливості розвитку музичної освіти в ХХІ столітті. Проаналізовано основні тенденції її модернізації, зокрема використання новітніх технологій, інтеграцію традиційних і сучасних методів навчання, а також значення музичного мистецтва у формуванні творчої особистості. Наголошено на ролі музичної освіти у збереженні культурної спадщини та розвитку духовних цінностей молодого покоління.

Ключові слова: музична освіта, музичне мистецтво, творчий розвиток, сучасні технології, педагогіка мистецтва.

Abstract. The article examines the development of music education in modern society. The main trends of its modernization are analyzed, including the use of modern technologies, the integration of traditional and innovative teaching methods, and the importance of music education in the formation of a creative personality. The role of music education in preserving cultural heritage and developing the spiritual values of the younger generation is emphasized.

Keywords: music education, musical art, creative development, modern technologies, pedagogy of art.

У сучасному суспільстві музична освіта відіграє важливу роль для духовного та культурного розвитку особистості. Зокрема, вона сприяє розвитку її естетичного смаку, емоційної чутливості. «Сучасна мистецька освіта має на меті не лише технічну підготовку виконавців гри на музичних інструментах, а й формування художнього мислення» (Новосадов, 2024, с. 125). Зауважимо, що також значні зміни, що спостерігаються у мистецькій освіті пов'язані з розвитком інформаційних технологій, оновленням методів навчання та інтеграцією різних видів мистецтва. Тому особливо актуальним є питання вдосконалення змісту та форм музичної освіти.

Проблеми розвитку музичної освіти досліджували багато українських і зарубіжних науковців. Серед них – О. Рудницька, Л. Масол, О. Ростовський, А. Козир, Н. Мозгальова, О. Щолокова, О. Реброва та ін.. У своїх працях вони розглядали особливості музично-педагогічної діяльності, методи розвитку

творчих здібностей учнів та значення музичного мистецтва у вихованні особистості.

Метою статті є розкриття основних тенденцій розвитку музичної освіти в сучасних умовах.

Сучасна музична освіта характеризується поєднанням традиційних педагогічних підходів із новими освітніми технологіями. Важливу роль відіграє використання мультимедійних засобів, онлайн-платформ, цифрових інструментів та електронних музичних програм. Залучення інформаційних технологій в освітній процес дозволяє зробити його більш доступним, ефективним, цікавим.

Важливою тенденцією розвитку музичної освіти ХХІ століття є розвиток творчих здібностей здобувачів. Зауважимо, що у процесі навчання вони засвоюють теоретичні знання, опанують практичні навички. Серед практичних видів діяльності варто виділити спів, гру на музичних інструментах, створення власних музичних композицій, імпровізація. Вважаємо, що саме практична діяльність сприяє розвитку творчого мислення, самовираження здобувачів освіти.

Важливим тенденцією розвитку музичної освіти є також збереження та популяризації національної музичної культури. Вивчення народної музики, традиційних пісень і творів українських композиторів сприяє формуванню національної свідомості та поваги до культурної спадщини. «Розуміння жанру та стилю є одним із базових навиків здобувачів мистецької освіти, необхідних для передачі художнього змісту, орієнтації студента в історико-культурній ситуації, головних аспектах композиторської творчості, прояві своєї особистості. Адже, у професійній підготовці майбутні учителі мають оволодіти виконавською майстерністю музичних творів, розумінням художньої ідеї композицій, знаннями музичнотеоретичних дисциплін, комплексом педагогічних умінь і знань» (Новосадова, 2024, с. 5).

Зауважимо, що сучасна музична освіта спрямована на формування всебічно розвиненої особистості. Музика допомагає розвивати емоційну сферу у, комунікативні навички та здатність до творчої співпраці. Саме тому музичне мистецтво займає важливе місце у системі освіти.

Отже, розвиток музичної освіти сьогодні характеризується активним впровадженням інноваційних технологій, оновленням методів навчання та посилення ролі творчої діяльності учнів. Музична освіта сприяє формуванню духовно багатой, творчої особистості та відіграє важливу роль у збереженні національної культурної спадщини.

Список використаних джерел:

1. Масол, Л. (2006). Методика навчання мистецтва у початковій школі : посіб. для вчителів. Харків: Веста, вид-во «Ранок».
2. Ростовський, О. (2001). Методика викладання музики у початковій школі. Київ. Навчальна книга.

3. Рудницька, О. (2005) Педагогіка: загальна та мистецька. Тернопіль: Навчальна книга.
4. Новосадова, А. (2024). Жанрово-стильова парадигма як музикознавчо-педагогічна проблема. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти*, 31, 3-8.
5. Новосадов Я. (2024). Темброво-оркестрове інтонування як категорія мистецької освіти. *Мистецтво в культурі сучасності: теорія та практика навчання*, 78-85.

<https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-3.68>

Світлана Сошнієва

м. Дніпро, Україна

ORCID: 0009-0003-6357-0131

e-mail: dimxx@icloud.com

Нонна Суржина

м. Дніпро, Україна

e-mail: operaandriy@gmail.com

Юлія Худієнко

м. Дніпро, Україна

ORCID: 0009-0008-4658-1003

e-mail: m.tsatsyna@dk.dp.ua

СПІВПРАЦЯ ДНІПРОВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ МУЗИКИ ТА ДНІПРОВСЬКОГО АКАДЕМІЧНОГО ТЕАТРУ ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ ЯК ПРАКТИЧНА ФОРМА МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті досліджується процес підготовки здобувачів освіти Дніпровської академії музики (спеціалізація «Академічний спів») та професійні орієнтири, спрямовані на участь у конкурсах на заміщення вакантних посад артистів-вокалістів та артистів хору у Дніпровському академічному театрі опери та балету.

Ключові слова: Дніпровська академія музики, артист-вокаліст, професійна та практична підготовка, Дніпровський академічний театр опери та балету, конкурс на заміщення вакантних посад, диригент, режисер, хормейстер, вистава, концерт

Abstract. The article examines the process of training students of the Dnipro Academy of Music (specialization Academic Singing) and professional guidelines aimed at participating in competitions for filling vacant positions of vocalists and choir artists at the Dnipro Academic Opera and Ballet Theater.

Keywords: Dnipro Academy of Music, artist-vocalist, professional and practical training, Dnipro Academic Opera and Ballet Theater, competition for filling vacant positions, conductor, director, choirmaster, performance, concert

Професійна підготовка здобувачів вищої освіти у Дніпровській академії музики за спеціалізацією «Академічний спів» розподіляється за напрямками, до яких входять: «Нормативні навчальні дисципліни», «Цикл професійної та практичної підготовки», «Вибіркові освітні компоненти навчального плану». Отриманню результатів професійної підготовки артиста-вокаліста у ХХІ ст. сприяють такі навчальні дисципліни, як «ФАХ» (виконавство/музикознавство), «Клас ансамблю», «Курс підготовки сучасного педагога», «Бакалаврська, магістерська (кваліфікаційна) роботи», «Фізичне виховання», «Оперний клас». Стрімкий розвиток сучасних театральних сценічних практик, таких, як: вистави та концерти у гастрольних турне; виступи артистів та оркестрантів на вуличних заходах; рекламні флешмоби; жанрові експерименти (виступи оперних співаків у мюзиклах, рок-концертах, дивертисментах у фое) є цікавими та актуальними матеріалами для нових наукових розвідок.

Проблематика, що є пов'язаною із дослідженнями професійного виховання артистів-вокалістів є обов'язковою у працях В. Рожка, А. Мокренка, Є. Колесник, М. Копиці, Т. Швачко, І. Борко, Ч. Лянхун, Пен Лю, П. Походзей, Л. Шиленко. Питання працевлаштування у музично-театральні колективи розглядаються у працях О. Безгіна, В. Чернеця, В. Шейко, Д. Хеллера, М. Ужинського.

Метою статті є дослідження наукових аспектів методики навчання здобувачів освіти спеціалізації «Академічний спів» та наступний процес їхньої професійної діяльності: участь у конкурсі на заміщення вакантних посад артистів-вокалістів та артистів хору у Дніпровському академічному театрі опери та балету.

Процес становлення академічного співака є тривалим та має багато своїх специфічних нюансів. Співочий голос, як основний інструмент професійної характеристики сучасного виконавця має пройти процедуру конкретного професійного навчання у класах досвідчених викладачів. Настанови великих співаків минулих століть про те, що у вокалі «краще – не доспівати, аніж переспівати», є надзвичайно актуальними й у ХХІ столітті. Адже якість виступів у оперних, опереткових виставах, концертах цілком залежить не тільки від професійної підготовки виконавців, а й їхнього загального психофізичного стану, пов'язаного також із вокальним здоров'ям. На це звертають прискіпливу увагу представники різних артистичних агенцій, імпресарію, інтенданти театрів. Підписуючи контракти про участь у іноземних турне, українські артисти-вокалісти водночас переносяться у зовсім інші реалії роботи: нічні переїзди із одного міста до іншого; майданчики, що не завжди є пристосованими до академічних видовищ; новий часовий режим. Та художньо-сценічна складова роботи оперного співака залишається завжди актуальною.

Випускник Дніпровського музичного училища та Одеської національної музичної академії ім. А. Нежданової, артист-вокаліст Є. Авраменко у своїй статті наголошує: «що в опері, де не спрацьовують закони «сценічної маски» драматичного театру, втілення сценічного образу є більш близьким до